

Östergarn

Svenskt nr: 416000
Int.nr: C 7188
Lat./Long.: N 57 27, O 18 59
Tidigaste fyr år: 1818
Nuvarande fyr år: 1919
Automatiserad år: 1965
Avbemannad år: 1965
Tornets höjd: 29,5 m
Lyshöjd över havet: 36,2 m
Lysvidd: 16,5 nm

Original optik: (Täckt stenkolsfyr)
Nuvarande optik: 4:e ordn. (500 mm) dioptrisk trumlins med 5+5 inslipade ringar, 300° + öppen 60°
Fyrapparat: 2x40W 10,3V lampa, klipp, fotocell
Övrig utrustning: Solpanel, batterier
Byggnadsmaterial: Betong
Tornets färg & form: Runt torn, vitt nedtill och svart 10 m brett bälte upptill

Fyrplatsbostäder: Finns ej

Ägare: SjöV äger nuvarande fyr. De två gamla släckta fyrarna överläts 1994 till Östergarn-Gammelgarns Hembygdsförening.

Kontaktperson: Sven Norberg Hembygdsföreningen 0498-58039, båt Ingvar Östman 0498-52231
Hemsida: www.osterut.se/medlem.asp?ID=84

Vägbeskrivning: Bilväg Visby - Herrviks fiskehamn c:a 55 km. Kör väg 143 från Visby, tag av mot Kräklingbo och Östergarn. Fyren ligger på Östergarnsholm, c:a 2 nm med båt NO om Herrviks fiskehamn. Från hamnen ca 15 min promenad till fyren och sedan ytterligare ca 20 min till de gamla släckta fyrarna. Inga reguljära båtförbindelser.

Övrig information: Öns äldsta fyr som tändes 1 september 1818 (lysvidd 3-3½ mil) stod på västra udden och var en täckt stenkolsfyr, landets första nybyggda enligt Löwenörns princip. Den förlängdes 1849, fick 3:e ordn. (1000mm) dioptrisk trumlins 5 fack å 72° med katadioptrisk krona (11 ringar), tvåvevig mekanisk rovoljelampa (förbrukning 15,7 cl/tim) och klassificerades som stillastående lentillefyr af 3:e ordningen, skenet syntes 3-4 mil. Tornet var vitrappat och en klockstapel med klocka fanns för mistsignallering. Under ombyggnadstiden användes en provisorisk fyr av sten med öppen stenkolseld (enligt Polheimers princip) som står kvar och utgör ett unikt byggnadsminne i svensk fyrhistoria. År 1887 installerades trevevig Denechaux fotogenlampa (förbrukning 45 cl/tim) och år 1907 luxljus (fotogenlampan som reserv) samt intermittenapparat med hylsa, urverk och lod (vikt 95,1 kg).
Fyren släcktes 1919, ersattes av nuvarande fyr på östra delen av ön.
Fyrapparaten med luxljus övertogs från gamla fyren och linsen var en 3:e ordn.(1000 mm) planlins, kvicksilverlagrad, urverk och lod (vikt 200 kg). En bifyr 4:e ordn. (500 mm) dioptrisk trumlins 60°, katadioptrisk krona och krans, tvåvevig fotogenlampa installerades samtidigt i tornet. År 1919 tändes också på västra udden en ny fyr, Östergarn Västra (nr. 416300, int.nr. C 7189) bestående av en vit åttakantig 2,5 m hög fyrkur på betongfot, en 4:e ordn. dioptrisk trumlins med 2 fack 110° och 60° samt AGA ljus.
Söder om Herrvik finns Grynge fiskeläge med två gamla ensfyrrar av sten på vilka fanns en öppen eld för att leda fiskebåtar till hamnen. Den inre fyren är c:a 3 m hög och den yttre c:a 1,5 m. Senare ersattes eldarna av fyrstänger i trä (ej kvar) på vilka man hängde upp fotogenlyktor.
Skydd enligt lag: Statligt byggnadsminne, 1935 gamla fyren och Polheimers fyr, 1992 hela fyrplatsen. År 2004 blev allt byggnadsminnen då de numera ägs av Hembygdsföreningen